

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: СНАГ-2023/345/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Санхүү-нийцлийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: П.Чанцалдулам
Утас: 261885 Цахим хаяг: chantsaldulamp@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Э.Энхбаатар
Утас: 261740 Цахим хаяг: enkhbaatare@audit.gov.mn
Аудитор: О.Наранбат
Утас: 261740 Цахим хаяг: naranbato@audit.gov.mn

Улаанбаатар хот
2023 он

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	12
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	13
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт	13
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл	13
3.5.3 Нэмэлт төсөв	14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	15
4.1 Ерөнхий зүйл	15
4.2 Материаллаг байдал	15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд	16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	17
5.1 Албан шаардлага	17
5.2 Зөвлөмж	17
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	19

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗГ	Засгийн газар
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ТБОНӨТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
ТБОНӨБАУХАТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
ТНБД	Төрийн нарийн бичгийн дарга
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн, бодлого зохицуулалтын газар
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас: 26-04-37, Факс: 51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ
ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.ДАШПҮРЭВ ТАНАА

2023.02.17 № 07/075
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Засгийн газрын 2022 оны 2 дугаар сарын 16-ны 75 дугаар тогтоолоор үүсгэн байгуулагдсан.

Яам тайлант онд Засгийн газрын "Шинэ сэргэлтийн бодлого"-ын хүрээнд эдийн засгийн цаг үеийн нөхцөл байдлын талаар хэлэлцэж, цаашид хэрэгжүүлэх бодлого, төлөвлөгөөгөө нарийвчлан тодорхойлох зорилгоор зохион байгуулж буй "Монголын эдийн засгийн чуулган-2022" арга хэмжээг зохион байгуулж, эдийн засагт үүсэж буй сорилт, боломжийн талаар санал, зөвлөмж боловсруулжээ.

Аудитын гол асуудал

Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2022 оны 127 дугаар тогтоолоор Сангийн яамнаас 568,071.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 2022 оны 329 дүгээр тогтоолоор Үндэсний хөгжлийн газраас 814,714.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг балансаас баланст шилжүүлсэн авсан.

Бусад асуудлын хэсэг

Эдийн засаг, хөгжлийн яам нь Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө болон яамны 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу 24 зорилтын хүрээнд 92 арга хэмжээг 96.2 хувийн биелэлттэй гүйцэтгэсэн.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

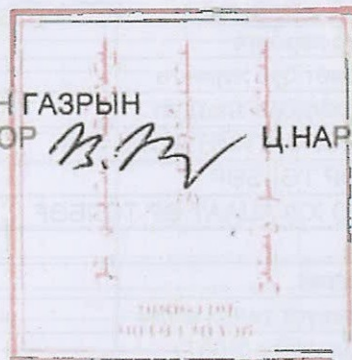
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	-	1,049,028,571.79
33	АВЛАГА	-	517,499,879.80
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	507,075,000.00
33500	Бусад авлага	-	10,424,879.80
33510	Байгууллагаас авах авлага	-	10,424,879.80
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	-	512,328,691.99
35400	Хангамжийн материал	-	512,328,691.99
35410	Бичиг хэргийн материал	-	5,036,898.00
35420	Аж ахуйн материал	-	117,497,534.49
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	7,359,959.50
35470	Бусад хангамжийн материал	-	382,434,300.00
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	-	19,200,000.00
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/+Бусад	-	19,200,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	-	1,445,158,887.07
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	-	1,445,158,887.07
39200	Биет хөрөнгө	-	1,321,496,802.37
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	-	100,870,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(25,766,296.98)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	-	1,433,575,888.11
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(370,473,679.49)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	-	384,417,362.12
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(201,545,471.39)
39217	Ном	-	419,000.00
39300	Биет бус хөрөнгө	-	123,662,084.70
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	-	142,308,460.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(18,646,375.30)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	-	2,494,187,458.86
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	39,987,594.71
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	39,987,594.71
41300	Өглөг	-	39,987,594.71
41360	Бусад өглөг	-	39,987,594.71
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	1,004.00
41364	НДШ-ийн өглөг /ТӨҮГ/	-	39,986,590.71
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	-	2,454,199,864.15
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	-	2,454,199,864.15
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-	2,454,199,864.15
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	2,454,199,864.15
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	-	2,494,187,458.86

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	-	7,847,699,542.21
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	1,356,965,866.21
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	1,356,965,866.21
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	-	1,356,965,866.21
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	-	6,490,733,676.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	5,186,733,676.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	5,186,733,676.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	1,304,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	624,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	680,000,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	-	5,212,537,372.83
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	5,212,537,372.83
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	4,303,986,881.35
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	1,788,962,241.19
210101	Үндсэн цалин	-	1,209,666,458.15
210102	Нэмэгдэл	-	285,522,878.28
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	175,008,535.06
210104	Урамшуулал	-	118,764,369.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	181,246,270.18
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	124,694,695.04
210202	Тэтгэмжийн даатгал	-	14,677,877.68
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	-	11,436,542.24
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	2,752,248.07
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	27,684,907.15
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	53,901,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	-	31,629,600.00
210302	Түлш, халаалт	-	15,329,300.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	6,942,100.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	156,098,612.40
210401	Бичиг хэрэг	-	69,858,280.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	20,452,647.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	-	38,557,526.40
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	27,230,159.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	57,658,731.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	9,775,481.00
210604	Урсгал засвар	-	47,883,250.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	54,557,410.00
210701	Гадаад албан томилолт	-	23,370,740.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	31,186,670.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	922,946,276.66
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	808,166,169.72
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	175,230.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	1,507,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	111,876,476.94
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	-	1,220,900.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,088,616,339.92
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	872,722,180.60
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	-	215,894,159.32
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	908,550,491.48
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	41,738,452.48
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	6,520,000.00

213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	28,889,376.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	6,329,076.48
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	866,812,039.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	866,812,039.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-	2,635,162,169.38
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	100,452,384.85
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	100,452,384.85
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	281,414,690.08
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	-	17,233,720.83
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	-	264,180,969.25
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-	2,454,199,864.15

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	-	6,490,734,680.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	1,004.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	1,004.00
120009	Бусад орлого	-	1,004.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	-	6,490,733,676.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	5,186,733,676.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	5,186,733,676.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	1,304,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	624,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХ,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	680,000,000.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	5,591,371,790.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	5,591,371,790.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	4,175,746,298.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	1,748,908,387.73
210101	Үндсэн цалин	-	1,134,098,494.96
210102	Нэмэгдэл	-	321,019,368.35
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	175,026,154.72
210104	Урамшуулал	-	118,764,369.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	181,313,532.93
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	124,761,957.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	-	14,677,877.68
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	-	11,436,542.24
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	2,752,248.07
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	27,684,907.15
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	53,901,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	-	31,629,600.00
210302	Түлш, халаалт	-	15,329,300.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	6,942,100.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	166,467,243.40
210401	Бичиг хэрэг	-	70,133,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	23,171,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	-	38,717,526.40
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	34,444,567.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	94,336,551.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	46,453,301.00
210604	Урсгал засвар	-	47,883,250.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	66,623,089.80
210701	Гадаад албан томилолт	-	33,795,619.80
210702	Дотоод албан томилолт	-	32,827,470.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	949,008,728.66
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	817,853,809.72
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	175,230.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	1,652,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	125,368,188.94
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	-	3,959,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	915,187,765.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	915,187,765.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	1,415,625,491.48
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	41,738,452.48
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	6,520,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	28,889,376.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	6,329,076.48
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	1,373,887,039.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	1,373,887,039.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	-	899,362,890.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	-	899,362,890.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	899,362,890.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	899,362,890.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	899,362,890.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-	(899,362,890.00)
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ЗГ-ын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	ЗГ-ын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нэрэх үлдэгдэл	-	-	-	-
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	-	-	-	-
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	2,454,199,864.15	2,454,199,864.15
2022 оны 12-р сарын 31- нэрэх үлдэгдэл	-	-	2,454,199,864.15	2,454,199,864.15

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэлийн	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,197,077,200.00	4,319,922,641.00	(877,154,559.00)	83.1
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,197,077,200.00	4,319,922,641.00	(877,154,559.00)	83.1
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,144,594,300.00	4,278,184,188.52	(866,410,111.48)	83.2
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,392,935,400.00	1,748,908,387.73	(644,027,012.27)	73.1
Үндсэн цалин	1,648,948,300.00	1,134,098,494.96	(514,849,805.04)	68.8
Нэмэгдэл	578,706,500.00	321,019,368.35	(257,687,131.65)	55.5
Унаа хоолны хөнгөлөлт	45,280,600.00	175,026,154.72	129,745,554.72	386.5
Урамшуулал	120,000,000.00	118,764,369.70	(1,235,630.30)	99.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	299,117,000.00	181,313,532.93	(117,803,467.07)	60.6
Тэтгэврийн даатгал	203,399,500.00	124,761,957.79	(78,637,542.21)	61.3
Тэтгэмжийн даатгал	23,929,400.00	14,677,877.68	(9,251,522.32)	61.3
ҮОМШӨ-ний даатгал	19,143,500.00	11,436,542.24	(7,706,957.76)	59.7
Ажилгүйдлийн даатгал	4,785,900.00	2,752,248.07	(2,033,651.93)	57.5
Эрүүл мэндийн даатгал	47,858,700.00	27,684,907.15	(20,173,792.85)	57.8
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	53,901,000.00	53,901,000.00	-	100.0
Гэрэл, цахилгаан	31,629,600.00	31,629,600.00	-	100.0
Түлш, халаалт	15,329,300.00	15,329,300.00	-	100.0
Цэвэр, бохир ус	6,942,100.00	6,942,100.00	-	100.0
Хангамж, бараа материалын зардал	167,542,900.00	166,467,243.40	(1,075,656.60)	99.4
Бичиг хэрэг	52,232,600.00	70,133,350.00	17,900,750.00	134.3
Тээвэр, шатахуун	23,174,600.00	23,171,800.00	(2,800.00)	100.0
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	38,886,100.00	38,717,526.40	(168,573.60)	99.6
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	53,249,600.00	34,444,567.00	(18,805,033.00)	64.7
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	838,644,100.00	820,795,701.00	(17,848,399.00)	97.9
Багаж, техник, хэрэгсэл	774,692,700.00	772,912,451.00	(1,780,249.00)	99.8
Урсгал засвар	63,951,400.00	47,883,250.00	(16,068,150.00)	74.9
Томилолт, зочны зардал	84,102,700.00	66,623,089.80	(17,479,610.20)	79.2
Гадаад албан томилолт	50,000,000.00	33,795,619.80	(16,204,380.20)	67.6
Дотоод албан томилолт	34,102,700.00	32,827,470.00	(1,275,230.00)	96.3
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,047,764,700.00	1,019,004,068.66	(28,760,631.34)	97.3
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	857,821,500.00	836,936,809.72	(20,884,690.28)	97.6
Даатгалын үйлчилгээ	5,563,500.00	175,230.00	(5,388,270.00)	3.1
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	1,781,600.00	1,652,500.00	(129,100.00)	92.8
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	177,345,500.00	176,280,528.94	(1,064,971.06)	99.4
Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	5,252,600.00	3,959,000.00	(1,293,600.00)	75.4
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	260,586,500.00	221,171,165.00	(39,415,335.00)	84.9
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	260,586,500.00	221,171,165.00	(39,415,335.00)	84.9
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,482,900.00	41,738,452.48	(10,744,447.52)	79.5
Бусад урсгал шилжүүлэг	52,482,900.00	41,738,452.48	(10,744,447.52)	79.5
Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,250,000.00	6,520,000.00	(730,000.00)	89.9

Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,982,600.00	28,889,376.00	(4,093,224.00)	87.6
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	12,250,300.00	6,329,076.48	(5,921,223.52)	51.7
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,197,077,200.00	4,319,921,637.00	(877,155,563.00)	83.1
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	5,197,077,200.00	4,319,921,637.00	(877,155,563.00)	83.1
Улсын төсвөөс санхүүжих	5,197,077,200.00	4,319,921,637.00	(877,155,563.00)	83.1
ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	161	161		100.0
БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1		100.0
Төсвийн байгууллага	1	1		100.0
АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	80	80		100.0
Удирдах ажилтан	16	16		100.0
Гүйцэтгэх ажилтан	64	64		100.0
ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	80	80		100.0
Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	78	78		100.0
Улс төрийн албан хаагч (УТ)	2	2		100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	1,304,000,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	1,304,000,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	796,925,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	70,050,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	70,050,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	726,875,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	726,875,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	507,075,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	507,075,000.00
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	507,075,000.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	1,304,000,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	1,304,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	624,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХ,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	680,000,000.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Эдийн засаг, хөгжлийн яам нь эрхэм зорилгоо “Монгол улсын урт, дунд богино хугацааны хөгжлийг төлөвлөх, хөгжлийн нэгдсэн бодлогыг боловсруулах, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг нэгдсэн арга зүй, удирдлагаар хангах замаар Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн чадавхыг тогтвортой, хүртээмжтэй дээшлүүлэхэд оршино” гэж тодорхойлсон байна.

Яам нь үйл ажиллагааны эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

- Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийг үндэсний, салбарын, салбар хоорондын, бүс, орон нутгийн уялдааг ханган боловсруулах, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах, нийгмийн хөгжлийн болон өндөр технологи, үндэсний инновацын тогтолцооны нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох;
- Макро эдийн засгийн бодлого, эдийн засгийн болон хөгжлийн тэргүүлэх чиглэл, салбарыг тодорхойлж, салбар, дэд бүтцийн зохистой харьцааг тогтоох;
- Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого, салбарын хөгжлийн оновчтой байршлыг тогтоож, бүс, орон нутгийн хөгжлийг тодорхойлж, аж үйлдвэрийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтөөр хангах, бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хорооны ажлын албаны чиг үүргийг хэрэгжүүлэх;
- Чөлөөт бүсийг хөгжүүлэх, чөлөөт бүсэд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, худалдааг дэмжих, хилийн боомтын бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн арга зүй, удирдлагаар хангах;
- Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлж, улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийг боловсруулах, санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, хөрөнгө оруулалт татах, сурталчлах, хөрөнгө оруулагчдад төрийн үйлчилгээг үзүүлэх, хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах цогц арга хэмжээг авч, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн бодлогыг тодорхойлж, төрийн өмчийн зүйлийг концессоор хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, худалдааны нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, удирдлагаар хангах, энэ чиглэлээр хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх;
- Зээл, тусламжийн нэгдсэн бодлогыг тодорхойлж, удирдлагаар хангах;
- Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг боловсруулах, хэрэгжүүлэхтэй холбоотойгоор судалгаа, шинжилгээ хийх, шаардлагатай төсөл, хөтөлбөрүүдийн бодлогын судалгаа, техник эдийн засгийн урьдчилсан судалгаа, нийгэм, эдийн засгийн нөлөөллийн үнэлгээг хийх, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн хүрээнд хийгдэх бусад судалгаа, шинжилгээний ажлыг гүйцэтгэх, олон улсын арга туршлагыг судлан санал боловсруулах;
- Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгож, санхүү, хөрөнгө оруулалт, хууль эрх зүйн болон гадаад харилцааны асуудлыг хариуцах, яамны өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг хангах;
- Үндэсний хэмжээнд хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн тайланг нэгтгэн гаргах, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Эдийн засаг, хөгжлийн яам нь Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийг төлөвлөх, хөгжлийн нэгдсэн бодлогыг боловсруулах, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг нэгдсэн арга зүй, удирдлагаар хангах үндсэн үйл ажиллагаа явуулдаг.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль;

- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль;
- Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль;
- Эдийн засаг хөгжлийн сайдын 2022 оны А/100 дугаар тушаалаар баталсан “Чөлөөт бүсийн үйл ажиллагаанд мөрдөх журам”

Засгийн газрын 2022 оны 2 дугаар сарын 16-ны 75 дугаар тогтоолоор Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын өөрчлөлтийн хөтөлбөр, зохион байгуулалтын бүтцийг баталж, орон тооны дээд хязгаарыг 110 байхаар тогтоосон байна.

Засгийн газрын 2022 оны 14 дүгээр тогтоолоор Эдийн засаг, хөгжлийн яамны удирдлагыг хууль тогтоомжийн дагуу томилж, үйл ажиллагааг эхлүүлэх ажлыг зохион байгуулах, Засгийн газрын тохируулагч агентлаг Үндэсний хөгжлийн газрыг татан буулгаж байр, эд хөрөнгө, архив, албан хэргийн материал, албан хаагчдыг орон тооны хамт тус яаманд шилжүүлэхээр тогтоосон байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын 2022 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/113 тоот тушаалаар нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталсан бөгөөд тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	-	517,499.8	517,499.8
Бараа материал	-	512,328.7	512,328.7
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	-	19,200.0	19,200.0
Үндсэн хөрөнгө	-	1,445,158.9	1,445,158.9
Нийт хөрөнгө	-	2,494,187.5	2,494,187.5
Өр төлбөр	-	39,986.6	39,986.6
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	-	2,454,200.7	2,454,200.7
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	-	2,494,187.5	2,494,187.5

Дансны үлдэгдэлд дараах материаллаг дүнтэй өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

- Авлага дансны 517,499.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлд татаас санхүүжилтийн авлага 507,075.0 мянган төгрөг, томилолттой холбоотой үүссэн 10,424.8 мянган төгрөгийн авлага тус тус эзэлсэн;
- Бараа материалын данс тайлант онд худалдаж авсан 76,582.3 мянган төгрөгийн бичиг хэргийн материал, 286,865.3 мянган төгрөгийн аж ахуйн материал, 30,942.6 мянган төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийн материал, 25,564.1 мянган төгрөгийн түлш, шатах тослох материал, 36,250.0 мянган төгрөгийн барилгын засварын ажлын материал, 19,600.0 мянган төгрөгийн бусад хангамжийн материал, ТӨБЗГ-ын 2022 оны 329 дүгээр тогтоолоор балансаас баланст шилжүүлэн авсан 395,113.4 мянган төгрөгийн бараа материалаар нэмэгдэж, 395,589.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан зэрэгтэй холбоотой;
- Үндсэн хөрөнгийн дансны 1,445,158.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлд шинээр бэлтгэсэн 7,971.9 мянган төгрөг, ТӨБЗГ-ын 2022 оны 127, 329, 691 дүгээр тогтоолуудаар балансаас баланст шилжүүлэн авсан 1,437,186.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгөөр нэмэгдсэн;
- Өр төлбөрийн дансны үлдэгдэлд 39,986.6 мянган төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тооцоо байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд нийт зарлага ба зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 4,759,551.3 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас урсгал зардлыг 695,303.6 мянган төгрөгөөр бууруулж, 4,064,247.7 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 1,132,829.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 7 арга хэмжээг улсын төсвөөс 5,197,077.2 мянган төгрөгийг санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 5,186,733.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 4,319,922.7 мянган төгрөгийг зарцуулж, 866,812.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 4,319,922.7 мянган төгрөг буюу 83.1 хувьтай байгаа цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал 644,027.1 мянган төгрөг, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл 117,803.4 мянган төгрөг, хангамж, бараа материалын зардал 1,075.6 мянган төгрөг, эд хогшил, урсгал засварын зардал 17,848.3 мянган төгрөг, томилолт, зочны зардал 17,479.6 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 28,760.6 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардал 39,415.3 мянган төгрөг, урсгал шилжүүлгийг 10,744.4 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Код	Нэр				
1	70201	Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	5,197,077.20	4,319,922.70	877,154.40	83.1
1.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	4,623,349.70	3,814,168.10	809,181.60	82.5
1.2	80205	Мэдээлэл сурталчилгааны зардал	112,277.00	111,551.20	725.7	99.4

1.3	80218	Улс орноо гадаадад сурталчлах	14,698.50	5,544.40	9,154.10	37.7
1.4	80226	Байр ашиглалтын үйлчилгээ	265,031.00	257,052.10	7,978.90	97
1.5	80802	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	52,482.90	41,738.50	10,744.40	79.5
1.6	81250	Олон улсын хурал, зөвлөгөөн зохион байгуулах	129,238.10	89,868.40	39,369.70	69.5

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Эдийн засаг, хөгжлийн яам нь 2022 онд Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан 624,000.0 мянган төгрөг, Засгийн газрын нөөц хөрөнгөөс 680,000.0 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийг тус тус бүрдүүлсэн байна. Үүнээс бараа үйлчилгээний зардалд 796,925.0 мянган төгрөгийг зарцуулж, 507,075.0 мянган төгрөгийг төрийн санд төвлөрүүлж, авлагаар бүртгэж тооцоо нийлсэн байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах ажил гүйлгээний утгыг товч тодорхой бичих, бараа материалыг нэр, төрлөөр бүртгэх, төсвийн хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Санхүү-нийцлийн аудитын газрын аудитор О.Наранбат, ахлах аудитор Э.Энхбаатар нар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер П.Чанцалдулам, газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Ц.Наранчимэг нар хэрэгжүүлсэн.

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Үндэсний аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 03/144 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны батлагдсан төсвийн нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүнгээр сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны батлагдсан төсвийн нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн 5,197,077.2 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 51,970.7 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага нь дэд дарга, орлогчийн орон тоог цомхотгож 10,728.9 мянган төгрөгийн цалингийн зардлын хэмнэлтийг бий болгожээ.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд нийт 16 төрлийн 146 мэдээллийг хуулийн хугацаанд ил тод мэдээлэхээс 56 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 51,806.9 мянган төгрөгийн орлогын 2 гүйлгээ, 489,550.5 мянган төгрөгийн зарлагын 24 гүйлгээг байршуулаагүй нь байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны цахим сайтад байршуулах мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд байршуулж ажиллах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Худалдан авалтын төлөвлөгөөнд батлагдаагүй нийт 46,345.2 мянган төгрөгийн ижил төрлийн компьютер, тоног төхөөрөмжийг жижиглэн, шууд худалдан авалт хийсэн байна. Үүнд: Ай Ти Зон ХХК-аас 2022.10.11-д 21,545.2 мянган төгрөг, Ант Онлайн Молл ХХК-аас 2022.12.22-нд 9,200.0 мянган төгрөг, Нью хархорин эмпайр ХХК-аас 2022.12.22- 2022.12.28-нд нийт 15,600.0 мянган төгрөг

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5-д "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", Төсвийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4-т "Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авах ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаагүй бол төсвөөс санхүүжилт гаргахыг хориглоно", Засгийн газрын 2021 оны 124 дугаар тогтоолоор баталсан "Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай" хавсралтын 2-т " Шууд худалдан авч болох бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн дээд хязгаар 20.0 сая төгрөг", 4-т "Цахим хуудсанд тендерийн урилгыг зарлан мэдээлэх бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн доод хязгаар 20.0 сая төгрөг" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулах, алдааг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгөх.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитаар хэрэгжүүлсэн горим сорилын үр дүнд нийт 968,452.1 мянган төгрөгийн 13 асуудлыг илрүүлж асуудлын бүртгэлээр зөвлөмж өгсөн ба жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дахин хянахад 664,683.7 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулсан байна. Биелэлт хангалтгүй 303,768.4 мянган төгрөгийн 5 алдаа зөрчлийг тайлант оны буруу илэрхийлэлд оруулахаар шийдвэрлэв. Нийцлийн аудитаар өгсөн 10,378.9 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулаагүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар татан буугдсан Үндэсний хөгжлийн газарт хүргүүлсэн зөрчлийг арилгах 853,767.6 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага, алдааг засах 8,487.1 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгснийг 100.0 хувьтай хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 4, Албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Албан шаардлага	3	845,280.5	3	845,280.5	100.0
Зөвлөмж	2	8,487.1	2	8,487.1	100.0
Нийт дүн	5	853,767.6	5	853,767.6	100.0

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар худалдан авах үйл ажиллагаа, цалин, нэмэгдэл хөлсийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу бодож олгож байгаа эсэх асуудлыг авч үзэх.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 73,710.5 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 73,710.5 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа. Үүнд:

- Тус яам нь ТӨБЗГ-ын 2022 оны "Үндсэн хөрөнгө бүртгэх, балансаас балансад шилжүүлэх, акталж данснаас хасах зөвшөөрөл олгох тухай" 329 дүгээр тогтоолд заасан Үндэсний хөгжлийн газраас шилжиж ирсэн 19,200.0 мянган төгрөгийн бусад эргэлтийн хөрөнгийг данс бүртгэлд шилжүүлэн бүртгэхдээ бараа материалын дансанд бүртгэснийг;
- Тайлант онд 44,774.5 мянган төгрөгийн бараа, материалыг бөөн дүнгээр бүртгэж, орлогод авсныг;
- Бараа материалын дансанд 9,565.5 мянган төгрөгийн авто машины сэлбэг, 170.5 мянган төгрөгийн багаж тоног төхөөрөмжийг орлогод авч данс бүртгэлд тусгаагүй зэрэг алдааг залруулсан.

Аудитаар нийт 51,569.3 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 51,569.3 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага хүргүүлж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

5.1 Албан шаардлага

1. Тайлант онд авто машины обуд, дугуй худалдан авах, засвар үйлчилгээнд болон бусад хөрөнгө бэлтгэхэд нийт 44,208.8 мянган төгрөг үргүй зардал гаргасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай 15 дугаар зүйлийн 15.1.5-д "төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5-д "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн зарцуулалтын үр ашгийг нэмэгдүүлж, зориулалтын дагуу зарцуулах

2. Магнай трейд ХХК-аас 2022.12.15-ны өдөр 11,000.0 мянган төгрөгийн түлш шатахуун бэлтгэж, 7,360.4 мянган төгрөгийн шатахууны нөөц үүсгэсэн

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.6.нөөцлөх шаардлагатай бараа, материалыг үр ашиггүй удаан хадгалах, шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хэрэгцээ шаардлагагүй бараа материалыг их хэмжээгээр нөөцлөхгүй байх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгөх.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Анхан шатны баримттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант онд анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу нийт 41,333.9 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг бүртгэсэн байна. Тухайлбал, Томилолтын баримтын бүрдэл дутуу 39,411.4

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/;

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

мянган төгрөг, и-баримтгүй 1,922.5 мянган төгрөг, Стийл Порект ХХК-тай байгуулсан 19,705.4 мянган төгрөгийн гэрээнд ажил гүйцэтгэх хугацаа тусгаагүй, гэрээ дүгнэсэн актгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай 3 дугаар зүйлийн 3.1.3."анхан шатны баримт" гэж ажил, гүйлгээ гарсныг нотолж бүрдүүлдэг гэрээ, нэхэмжлэх, төлбөр төлсөн баримт болон бусад нотолгоог"; 13 дугаар зүйлийн 13.7 "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэснийг мөрдөж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Анхан шатны бүрдлийг хангаж ажиллах, гэрээгээр гүйцэтгэж буй ажлын гэрээг дүгнэж байх.

2. Анхан шатны баримттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Дэлхийн банкнаас 15,000.0 доллар буюу 46,875.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч "Хөгжлийн бодлого боловсруулалт, түүний тогтвортой хэрэгжилтийг хангах нь" сэдвийн хүрээнд байгууллагын бүх ажилчдыг хамруулан 6 дугаар сарын 10, 11-ний өдрүүдэд сургалт зохион байгуулсан боловч сургалт хэлэлцүүлгийн талаарх тайлан байхгүй, анхан шатны баримтыг нөхөн бүрдүүлсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль 13 дугаар зүйлийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно"

Өгсөн зөвлөмж: Төсөв захирагчийн тушаалд үндэслэж зардлыг гаргах, ажлын гүйцэтгэлийг гэрээнд заасан хугацаанд үнэлж, хүлээн авах

3. Бараа материалын холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Шатахуун, тос тослох материалын зарлагын гүйлгээний анхан шатны баримт бүрдэл хангалтгүй байна. Үүнд:

1. Жолоочийн тооцооны хуудаст машины дугаар, явсан албан тушаалтны нэр бичээгүй, гарын үсэг зураагүй;
2. Автомашиныудын бензин зарцуулалт, ашиглалтад тавих хяналт сул. Сар бүрийн жолоочийн тооцооны хуудасны ирсэн явсан цагийн бүртгэлгүй, шатахууны зарцуулалтад нягтлан бодогчийн зүгээс хяналт хангалтгүй, зарим автомашины жолоочийн тооцооны хуудас хөтлөгдөөгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Жолоочийн тооцооны хуудас, бензин зарцуулалтын тооцоо, бүртгэлийг тухай бүр хөтлөн явуулж байх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 9 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

№	Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			Зөвлөмж			
		Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Залруулсан		Залруулаагүй		Зөвлөмж		
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
1	Тайлант онд нийт 44,774.5 мянган төгрөгийн бараа, материалыг бөөн дүнгээр бүртгэж, орлогод авсан байна. Үүнээс 34,530.5 мянган төгрөгийн бараа материалын нэр, төрөл тодорхойгүй байна.	1	44,774.47						1	44,774.5				
2	Бараа материалын дансанд 9,565.5 мянган төгрөгийн авто машины сэлбэг, 170.5 мянган төгрөгийн багаж тоног төхөөрөмжийг орлогод авч данс бүртгэлд тусгаагүй байна.	1	9,736.00						1	9,736.0				
3	Тус яам нь ТӨБЗГ-ын 2022 оны "Үндсэн хөрөнгө бүртгэх, балансаас балансад шилжүүлэх, акталж данснаас хасах зөвшөөрөл олгох тухай" 329 дүгээр тогтоолд заасан Үндэсний хөгжлийн газраас шилжиж ирсэн 19,200.0 мянган төгрөгийн бусад эргэлтийн хөрөнгийг данс бүртгэлд шилжүүлэн авахдаа бараа материалын дансанд бүртгэсэн байна.	1	19,200.0						1	19,200.0				
	Дүн	3	73,710.5	-	-	-	-	-	1	73,710.5	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

№	Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Тайлант онд авто машины обуд, дугуй худалдан авах, засвар үйлчилгээнд болон бусад хөрөнгө бэлтгэхэд нийт 44,208.8 мянган төгрөг үргүй зардал гаргасан байна.	1	44,208.8			1	44,208.8						
2	Магнай трейд ХХК-аас 2022.12.15-ны өдөр 11,000.0 мянган төгрөгийн түлш шатахуун бэлтгэж, 7,360.5 мянган төгрөгийн шатахууны нөөц үүсгэсэн байна.	1	7,360.5			1	7,360.5						

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

3	Тайлант онд анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу нийт 41,333.9 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг бүртгэсэн байна. Тухайлбал: Томилолтын баримтын бүрдэл дутуу 39,411.4 мянган төгрөг, и-баримтгүй 1,922.5 мянган төгрөг, Стийл Порект ХХК-тай байгуулсан гэрээнд ажил гүйцэтгэх хугацаа тусгаагүй гэрээ дүгнэсэн акт байхгүй 19,705.4 мянган төгрөг байна.	1	-							1	-						
4	Дэлхийн банкаас 15,000.0 доллар буюу 46,875.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч "Хөгжлийн бодлого боловсруулалт, түүний тогтвортой хэрэгжилтийг хангах нь" сэдвийн хүрээнд байгууллагын бүх ажилчдыг хамруулан 6 дугаар сарын 10,11-ний өдрүүдэд Тэрэлжид сургалт зохион байгуулсан боловч сургалт хэлэлцүүлгийн талаарх тайлан байхгүй, анхан шатны баримтыг нөхөн бүрдүүлсэн байна.	1	-							1	-						
5	Шатахуун, тос тослох материалын зарлагын гүйлгээний анхан шатны баримт бүрдэл хангалтгүй байна. Үүнд: - Жолоочийн тооцооны хуудаст машины дугаар, явсан албан тушаалтны нэр бичээгүй, гарын үсэг зураагүй; - Автомашинуудын бензин зарцуулалт, ашиглалтад тавих хяналт сул. Сар бүрийн жолоочийн тооцооны хуудасны ирсэн явсан цагийн бүртгэлгүй, шатахууны зарцуулалтад нягтлан бодогчийн зүгээс хяналт хангалтгүй, зарим автомашины жолоочийн тооцооны хуудас хөтлөгдөөгүй байна.	1	-							1	-						
	Дүн	5	51,569.3	-	-	2	51,569.3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

№	Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Үүнээс		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил Шилэн дансны цахим системд нийт 16 төрлийн 146 мэдээллийг хуулийн хугацаанд ил тод мэдээлэхээс 56 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 5 сая төгрөгөөс дээш орлого, зарлага гүйлгээнд орлого 51,806.9 мянган төгрөг, зарлага 489,550.5 мянган төгрөг байршуулаагүй нь шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.	1	-					1	-
	Дүн	1	-	-	-	-	-	1	-
2	Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил Худалдан авалтын төлөвлөгөөнд батлагдаагүй нийт 46,345.2 мянган төгрөгийн ижил төрлийн компьютер, тоног төхөөрөмжийг жижиглэн, шууд худалдан авалт хийсэн байна. Үүнд: Ай Ти Зон ХХК-аас 2022.10.11-д 21,545.2 мянган төгрөг, Ант Онлайн Молл ХХК-аас 2022.12.22-нд 9,200.0 мянган төгрөг, Нью хархорин эмпайр ХХК-аас 2022.12.28-нд нийт 15,600.0 мянган төгрөг.	1	46,345.2			1	46,345.2		
	Дүн	1	46,345.2	-	-	1	46,345.2	-	-
	Нийт дүн	2	46,345.2	-	-	1	46,345.2	1	-

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2023 оны 02 дугаар сарын 24 № 78 /А0145303

Улаанбаатар хот

СНАГ-2023/345/НА-СТА-ТМЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Магнай трейд ХХК-аас 11,000,000.00 төгрөгийн түлш шатахуун бэлтгэх, 7,360,453.00 төгрөгийн шатахууны нөөц үүсгэсэн байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.6-д "нөөцлөх шаардлагатай бараа, материалыг үр ашиггүй удаан хадгалах, шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгаадагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Хэрэгцээ шаардлагагүй бараа материалыг их хэмжээгээр нөөцлөхгүй байх, албан шаардлагын биелэлтийг 2023 оны 9 дүгээр сарын 01-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эдийн засаг, хөгжлийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргыг түр орлон гүйцэтгэгч Б.Дашпүрэв, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн дарга Х.Отгонзул, Ахлах нягтлан бодогч Б.Номин нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР

О. Наранбат

Ц.НАРАНЧИМЭГ
П.ЧАНЦАЛДУЛАМ
Э.ЭНХБААТАР
О.НАРАНБАТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2023 оны 02 дугаар сарын 04

№ 79/A0145303

Улаанбаатар хот

СНАГ-2023/345/НА-СТА-ТМЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Худалдан авалтын төлөвлөгөөнд батлагдаагүй нийт 46,345,170.00 төгрөгийн ижил төрлийн компьютер, тоног төхөөрөмжийг жижиглэн, шууд худалдан авалт хийсэн байна. Үүн дээр Ай Ти Зон ХХК-аас 2022.10.11-д 21,545,170.00 төгрөг, Ант Онлайн Молл ХХК-аас 2022.12.22-нд 9,200,000.00 төгрөг, Нью хархорин эмпайр ХХК-аас 2022.12.22- 2022.12.28-нд нийт 15,600,000.00 төгрөг

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5-д "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", Төсвийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4-т "Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаагүй бол төсвөөс санхүүжилт гаргахыг хориглоно", Засгийн газрын 2021 оны 124 дүгээр тогтоолоор баталсан "Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай" хавсралтын 2-т "Шууд худалдан авч болох бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн дээд хязгаар 20.0 сая төгрөг", 4-т "Цахим хуудсанд тендерийн урилгыг зарлан мэдээлэх бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн доод хязгаар 20.0 сая төгрөг" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулах, алдааг давтан гаргахгүй байх, албан шаардлагын биелэлтийг 2023 оны 9 дүгээр сарын 01-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эдийн засаг, хөгжлийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргыг түр орлон гүйцэтгэгч Б.Дашпүрэв, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн дарга Х.Отгонзул, Ахлах нягтлан бодогч Б.Номин нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.Наранчимэг

Ц.НАРАНЧИМЭГ
П.ЧАНЦАЛДУЛАМ
Э.ЭНХБААТАР
О.НАРАНБАТ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-26430

СНАГ-2023/345/НА-СТА-ТМЗ

Z:\Alban Shaardlaga\2023\0224 SNAГ-9.Docx

0001087160

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2023

02

оны

дугаар сарын

24

№

323/10145303

Улаанбаатар хот

СНАГ-2023/345/НА-СТА-ТМС

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд авто машин обуд, дугуй худалдан авах, засвар үйлчилгээ, бусад хөрөнгө бэлтгэхэд нийт 44,208,800.00 төгрөг үргүй зардал гаргасан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5-д "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төсвийн зарцуулалтын үр ашгийг нэмэгдүүлж, зориулалтын дагуу зарцуулах албан шаардлагын биелэлтийг 2023 оны 9 дүгээр сарын 01-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эдийн засаг, хөгжлийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Б.Дашпүрэв, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн дарга Х.Отгонзул, Ахлах нягтлан бодогч Б.Номин нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.Наранчимэг

Ц.НАРАНЧИМЭГ
П.ЧАНЦАЛДУЛАМ
Э.ЭНХБААТАР
О.НАРАНБАТ

0001287635

[illegible]

Утас: +976 51 261585
Факс: +976 11 323266, 324653

Цахим шуудан: info@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

Хаяг: Засгийн газрын IV байр
Бага тойруу-3, Чингэлтэй дүүрэг
Улаанбаатар-15160, Монгол Улс